

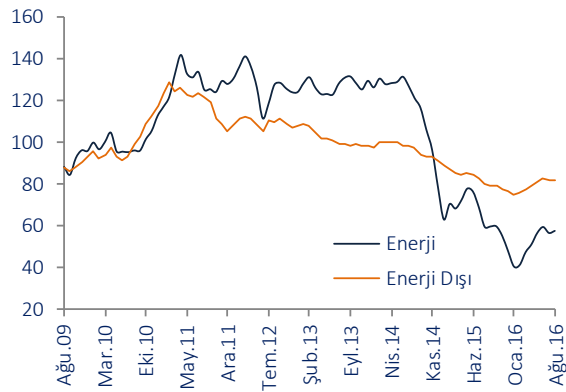
- 2016 yılının ilk yarısında, Çin'in büyümesine ilişkin endişelerin 2015'te yarattığı baskının bir miktar hafiflemesiyle emtia fiyatları yükselişe geçmişti. Son aylarda ise, Fed'in faiz artırımı zamanlamasına ilişkin belirsizlikler nedeniyle yatırımcıların temkinli bir davranış sergilemesinin etkisiyle emtia fiyatları üzerindeki dalgalanmaların azaldığı görüldü.
- Mart-Haziran arasında yükselen emtia fiyatları genel endeksi, Temmuz ayında bir miktar gerilerken, bu düşüşün Ağustos ayında %0,1 ile cüzi bir oranda sürdüğü gözlemlendi.
- Bu dönemde enerji dışı endeks gerilerken, enerji endeksi yükselerek bu düşüşü sınırladı. Metal endeksi aylık bazda %0,6 oranında yükselirken, tarım ürünleri endeksi tahıllar endeksindeki %5,7'lik gerilemenin etkisiyle %0,9 düştü.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

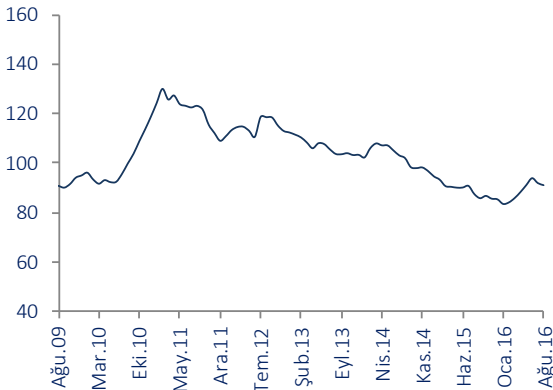
Emtia Fiyatları Genel Endeksi

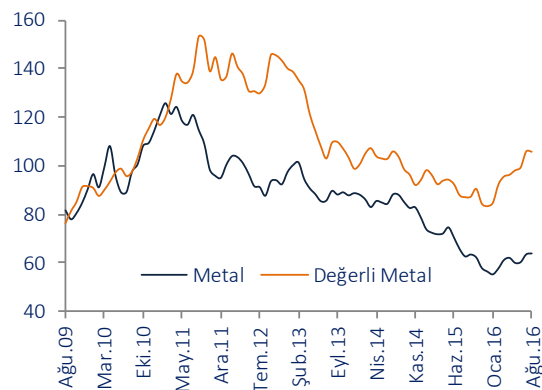
Enerji ve Enerji Dışı

Tarım *

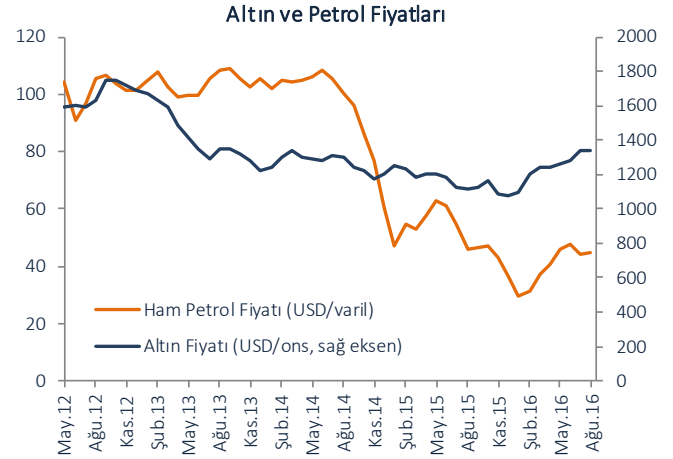
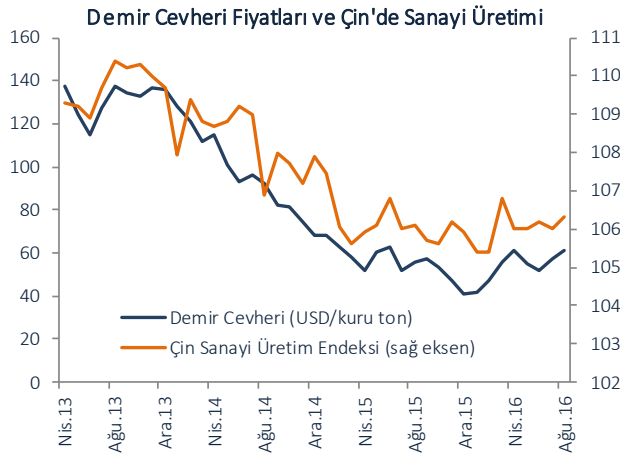

Metal *

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

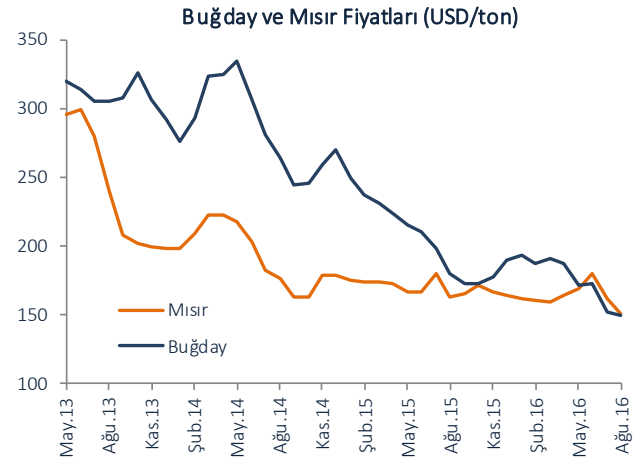
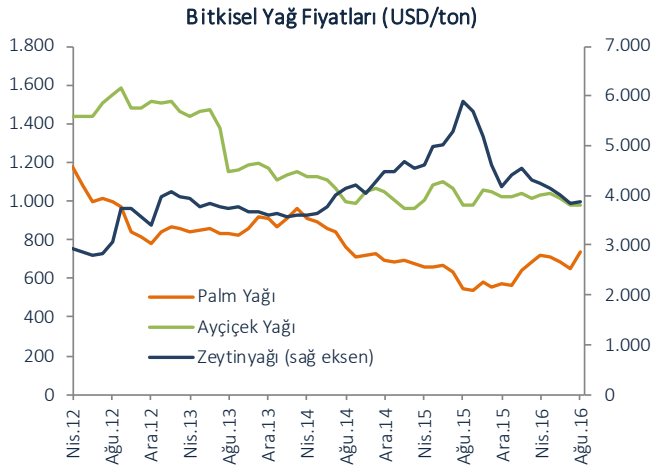
- Ham petrolün fiyatı Ağustos ayında aylık bazda %1,7 oranında yükseldi. Ocak 2016'da ortalama 29,8 dolar seviyesine kadar düşen ham petrolün varil fiyatı izleyen aylarda yükselme eğilimine girmişti. Petrol fiyatları son iki aydır 45 dolar civarında nispeten yatay seyrediyor.
- Doğalgaz fiyatları mevsimsel eğilimini sürdürerek Ağustos ayında hafif aşağı yönlü bir seyir izlerken, kömür fiyatları %8,2 oranında artarak üst üste dört ayda yükselmiş oldu. Çin'de kömür madenlerine yönelik yapılan yeni düzenlemelerle kömür üretiminin azalmasının ardından bu ülkenin ithalata yönelmesi fiyatları artıran en önemli faktör oldu. Kömür fiyatlarındaki artışın önümüzdeki dönemde de süreceğini tahmin ediyoruz.
- Demir cevheri Ağustos ayında %7 ile fiyatı en hızlı yükselen metal olurken, bu gelişmede Çin kaynaklı güçlü talep etkili oluyor. Çelik sektöründe artan üretim düzeyinin getirdiği yüksek demir cevheri ihtiyacı Çin'in ithalatını artırırken, fiyatlar üzerinde de baskı yaratıyor.
- Fed'in Eylül toplantısı öncesinde yatırımcıların temkinli davranmasıyla nispeten sakin bir ay geçiren altın fiyatları Ağustos ayında yatay seyretti.

- Çin kaynaklı talep nedeniyle fiyatı yükselen bir diğer emtia ise çinko oldu. Yedi aydır yükselen çinko fiyatı aylık bazda %4,3 oranında artarak yıllık artışını %26'ya taşıdı. Küresel üretimin gerilemesi de çinko fiyatlarını destekliyor.
- Dünyanın en büyük nikel ihracatçısı Filipinler'de üretimin önemli ölçüde gerilemesiyle Temmuz ayında %15 oranında yükselen nikel fiyatları Ağustos ayında %1 oranında arttı. Ağustos ayında fiyat artışının sınırlı kalmasında Endonezya'nın nikel ihracatının artması etkili oldu.
- Bakır fiyatları ise, Çin'in bakır ithalatının azalması paralelinde %2,2 oranında gerilerken, kalay ve alüminyum fiyatlarının sırasıyla %3,2 ve %0,8 oranlarında yükseldiği gözlemlendi.

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Palm yağı Ağustos ayında %12,9 ile fiyatı en hızlı yükselen emtia olurken, mısır fiyatları en hızlı düşüşü sergiledi.
- Palm yağı üretiminin tahminlerin altında kalması Ağustos ayında palm yağı fiyatlarının hızlı artmasına neden oldu. Ağustos ayı öncesinde fiyatlar bir miktar gerilese de son bir yıllık dönemde fiyatlardaki genel eğilim yukarı yönlü olmaya devam ediyor. Küresel talebin yüksek seyretmesi bu gelişmede etkili olurken ürün stoklarının düşük seyri bu durumu destekliyor.
- Ayçiçek yağı fiyatları son iki yıldır sürdürdüğü nispeten yatay seyrini Ağustos ayında da devam ettirirken, son bir yıldır gerileme eğiliminde olan zeytinyağı fiyatlarındaki düşüşün de Ağustos ayında durduğu gözleniyor. Zeytinyağı fiyatında yıllık düşüş %34 düzeyinde.
- Mısır ve buğday fiyatları Ağustos ayında sırasıyla %6,9 ve %1,2 oranlarında geriledi. ABD'de bu ürünlerin rekoltesinin oldukça yüksek düzeyde gerçekleşeceği beklentisi fiyatları aşağı yönlü baskı altında tutuyor.
- Pirinç fiyatları beş aylık aranın ardından ilk kez düşerken, talep görünümüne ilişkin beklentiler bu durumda etkili oldu.

- Ağustos 2015'ten bu yana yukarı yönlü bir seyir izleyen şeker fiyatlarındaki yıllık artış %75'e ulaştı. Güney Amerika'daki olumsuz hava koşullarının şeker rekoltesini olumsuz etkilemesi son bir yıllık dönemde fiyatların yükselmesinde etkili oluyor. Diğer önemli şeker üreticileri olan Hindistan ve Tayland'da da rekoltenin istenilen düzeyde olmayacağına yönelik tahminlerin önümüzdeki dönemde şeker fiyatlarındaki yukarı yönlü hareketi desteklemesi bekleniyor.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- İran kaynaklı petrol arzındaki artışın ve OPEC'in üretim seviyesine ilişkin alınacak kararların petrol fiyatları üzerinde etkili olması beklenirken, piyasalarda fiyatların önümüzdeki aylarda yatay seyredeceği öngörülmüyor.
- Metal fiyatlarında yılın ilk yarısında yaşanan artışın yılın ikinci yarısında hız kaybetmesi beklenirken, başta Çin olmak üzere gelişmekte olan ülkelerde üretimin zayıf seyrinin fiyatları aşağı yönlü baskı altında tutacağı öngörülmüyor. Buna karşılık, Çin'de artan çelik üretiminin fiyatları desteklemesi bekleniyor.
- Tarımsal ürün fiyatlarındaki dalgalı seyrin yılın ikinci yarısında da süreceği tahmin ediliyor. Öte yandan, 2017 yılında ise tarımsal ürün fiyatlarında eğilimin bir miktar yukarı yönlü olacağı öngörülmüyor.

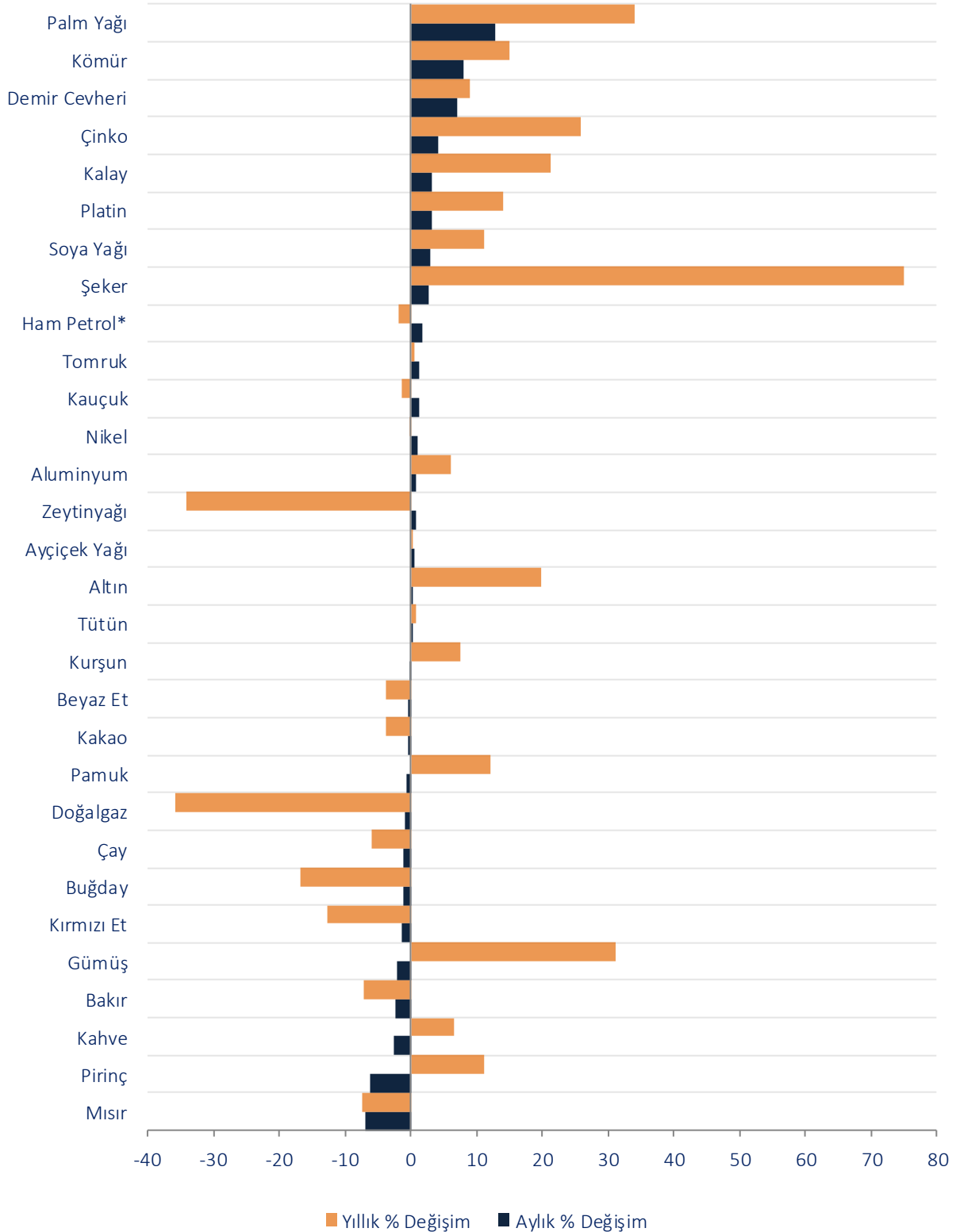
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin			
		2000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020
Enerji									
Ham Petrol*	USD/varil	28,2	104,1	96,2	50,8	43,0	53,2	59,9	65,6
Kömür	USD/ton	26,3	84,6	70,1	57,5	51,0	51,9	52,9	54,8
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	3,9	11,8	10,1	7,3	4,5	4,8	5,1	5,8
Tarım									
Kakao	USD/kg	0,9	2,4	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0	2,8
Kahve	USD/kg	1,9	3,1	4,4	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4
Çay	USD/kg	1,9	2,9	2,7	2,7	2,6	2,7	2,7	2,8
Soya Yağı	USD/ton	338	1.057	909	757	775	797	820	868
Mısır	USD/ton	89	259	193	170	165	170	176	188
Pirinç	USD/ton	202	506	423	386	400	401	402	404
Buğday	USD/ton	114	312	285	204	180	188	197	216
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,1	5,0	4,4	3,9	3,9	4,0	4,0
Beyaz Et	USD/kg	1,3	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4
Şeker	USD/kg	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metre küp	275	464	465	389	390	401	412	436
Pamuk	USD/kg	1,3	2,0	1,8	1,6	1,6	1,6	1,7	1,8
Kauçuk	USD/kg	0,7	2,8	2,0	1,6	1,5	1,6	1,6	1,8
Tütün	USD/ton	2.976	4.589	4.991	4.908	5.000	4.942	4.884	4.771
Metal									
Aluminyum	USD/ton	1.549	1.847	1.867	1.665	1.575	1.626	1.679	1.790
Bakır	USD/ton	1.813	7.332	6.863	5.510	4.650	4.866	5.092	5.577
Demir Cevheri	USD/kuru ton	28,8	135,4	96,9	55,8	50,0	45,0	47,1	51,7
Kurşun	USD/ton	454	2.140	2.095	1.788	1.775	1.827	1.880	1.992
Nikel	USD/ton	8.638	15.032	16.893	11.863	9.200	10.029	10.933	12.992
Kalay	USD/ton	5.436	22.283	21.899	16.067	16.600	17.128	17.672	18.814
Çinko	USD/ton	1.128	1.910	2.161	1.932	1.850	2.200	2.224	2.273
Altın	USD/troy ons	279	1.411	1.265	1.161	1.250	1.219	1.190	1.132
Gümüş	USD/troy ons	5,0	23,8	19,1	15,7	17,0	16,9	16,8	16,5
Platin	USD/troy ons	545	1.487	1.384	1.053	1.000	1.046	1.094	1.197

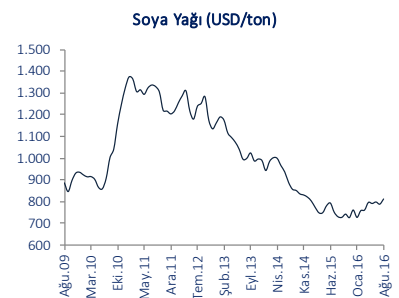
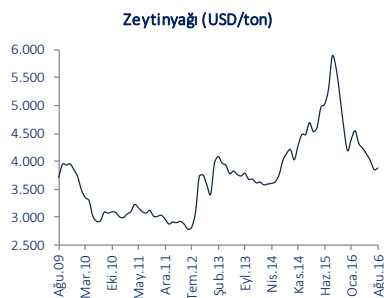
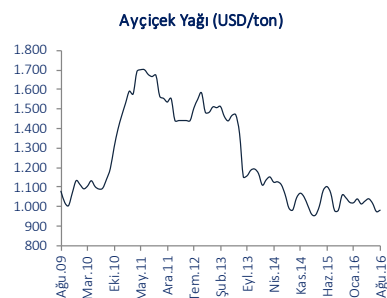
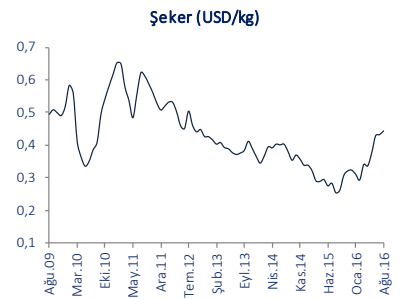
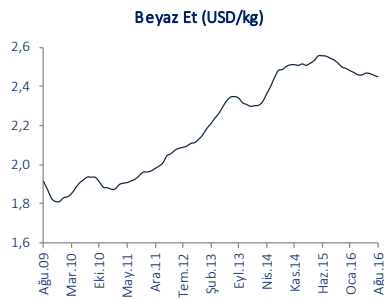
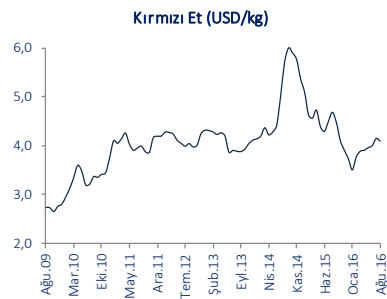
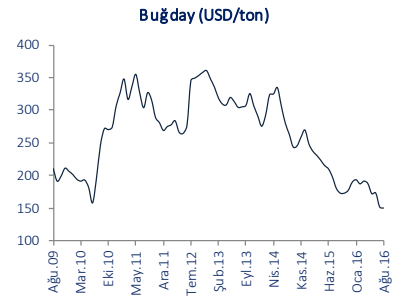
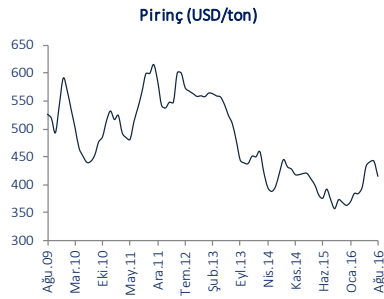
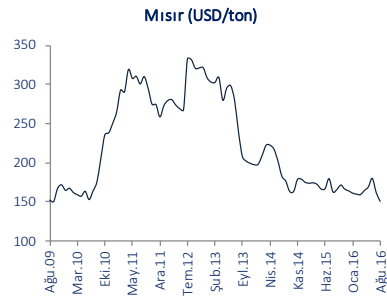
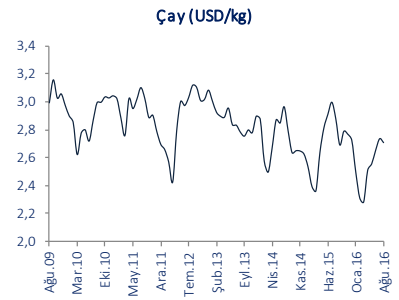
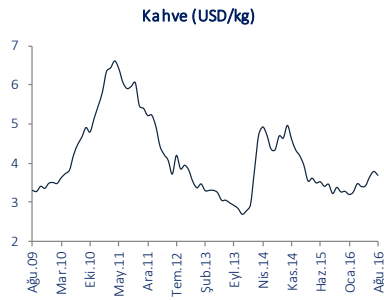
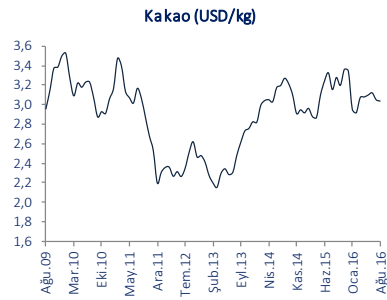
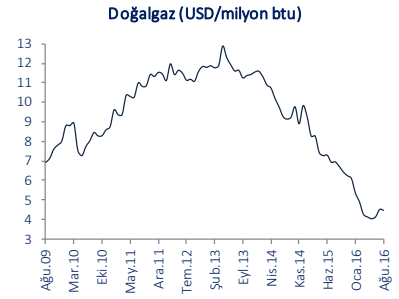
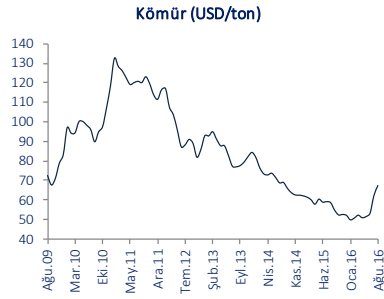
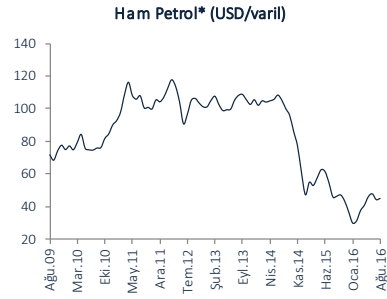
Kaynak: Dünya Bankası

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Ağustos 2016)

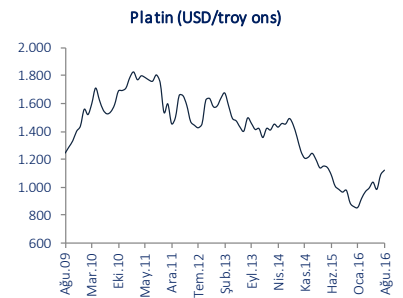
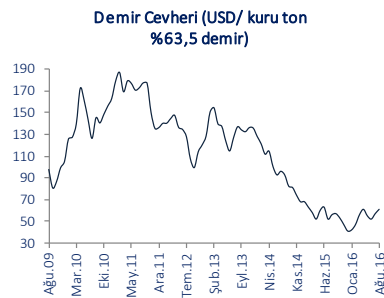
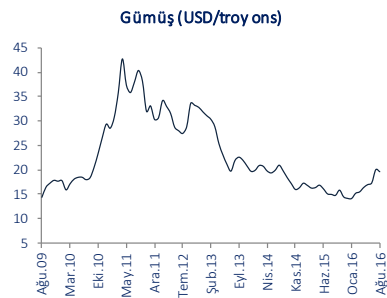
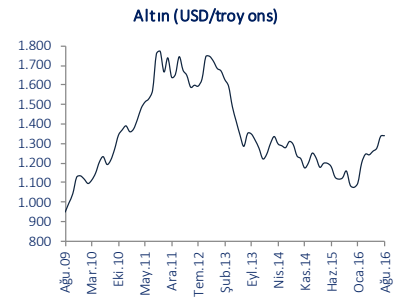
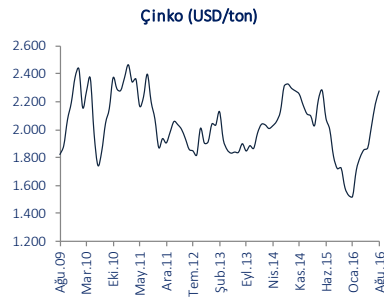
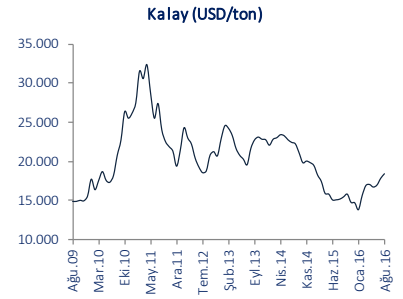
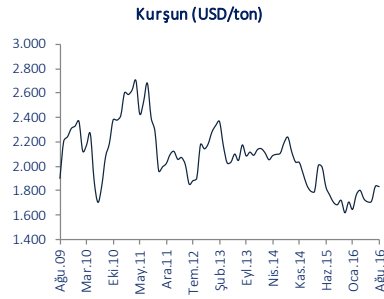
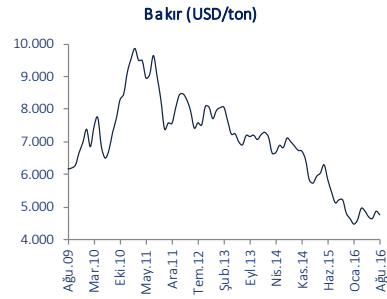
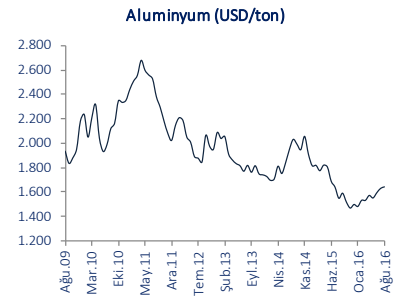
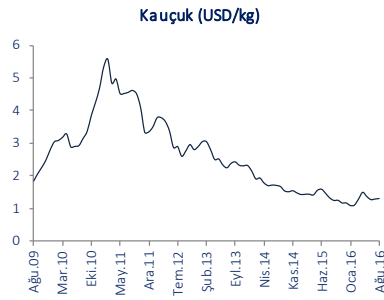
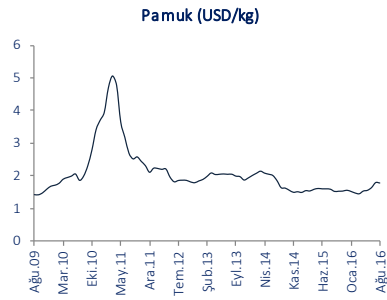
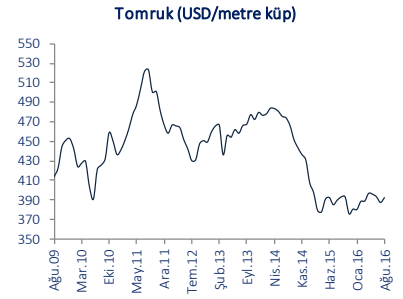
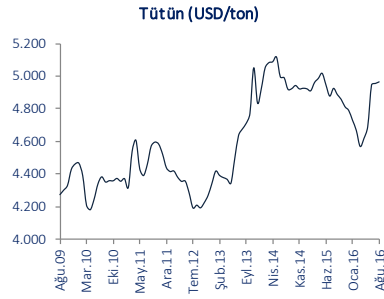
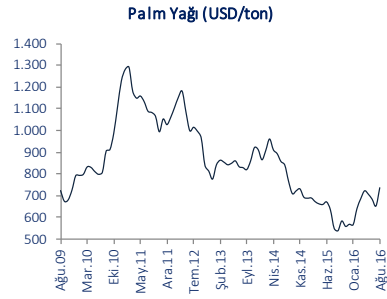
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman

ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.

erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.

betul.ozturk@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman

dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.